

EDEBİYAT HAYATA MÜDAHALEDİR

Dünyada başka kültürlerden etkilenmeden ya da insanlığın ortak bilgi birikimlerinden arındırılmış bir düşünce ve eser yarattığınızı ileri sürmenin zorluğu inkâr edilemez. Yeryüzünde bilgi dediğimiz birikimler ilk insanın bize öğrettikleriyle gelişerek, değişerek ve üzerine eklenerek, bu günkü bilgi dağarcığımızın oluşumunu sağlamıştır. O nedenle dünya klasikleri gittikçe insanlığın ortak değerleri haline geliyor. Hatta kimi klasikler doğdukları dillerden daha fazla başka dillerde yaşıyorlar. İnsanlığın geleceğinde sözünüzün edilmesini istiyorsanız ona neler kazandırdığınızı sorgulamalısınız.

Kültür ve medeniyetinizin sözcülüğünü yaptığınızı söylüyorsanız insanlık ailesi içinde medeniyetinizin yerinin daha saygın hale gelmesi için onun değerlerine neler ilave ettiğinizle doğrudan ilgili olmalısınız.

Sanat, hayata dair çirkinliklere doğrudan bir müdahaleyle başlamış ve gelişmiştir. Mağarada ilk resmi nakşeden insan hayata dair bir iz veya anlam bırakma düşüncesi ile taşta renklerle müdahale etme yolunu seçti. Günümüz edebiyatını etkilemeye devam eden “Binbir Gece Masalları” hayatın çirkin gidişatına doğrudan bir müdahaleyi anlatmaz mı bize? Şehrazat yaşadığı toplumdaki hükümdarın kadınlara karşı tutumunu değiştirmek için ona kurguladığı masalları kız kardeşi Dünyazat üzerinden bin bir gece bıkmadan, usanmadan anlatmayı seçmedi mi? Bu seçimin tek nedeni ise Hükümdarın eşi tarafından aldatılması sonucu kadınlardan nefret etmesi ve onlarla geçirdiği geceden sonra birlikte olduğu kadını öldürme emrini vermesi. İşte dev bir dünya klasiğinin doğuşunun hikâyesi böyle başlar. Güzel Şehrazat anlattığı bu masallarla hayata doğrudan müdahale eder ve Hükümdarın tutumunda derin köklü bir değişime yol açar. İlk anlatının yaşadığı günden bu güne kadar geçen her anlatı, her yazı doğrudan hayata dair bir müdahaledir.

Bizim hayata dair söyleyecek sözümüz olması niçin yazalım ki? Çıkmaya karar verdiğimiz gün hayata dair birikmiş söz ve heyecanımızı sizlerle paylaşmak istedik. En değerli vakitlerinizi sizlerden isteyerek hayatınıza dâhil olduk. Dördüncü yıla giren birlikteliğimiz içinde hayata güzellikler katmaya çalıştık. Beşinci yıla ise edebi hayatımıza doğrudan müdahale edelim diye beş dalda ödül verelim istedik. Beşinci cildimize girerken ödülleri-mizle hayata ciddi dâhil olacağız. İyi okumalar.

akalemler

• Selim TUNÇBİLEK
“Denge Tutarlılık ve Köpeklik”

• Burhan KALE
“Çirkinleşir Bu Şehir”

• Selçuk ŞAMİL
“Herkes Öfkeli”

• Beste BEKİR
“Uçurumun Kenarında Devleşenler”
“Aşk Sabahı”

• Emre KARASU
“Bir Hüznü Çalmak”
“Şiir”

• Ahmet Yılmaz TUNCER
“Hüzün Şarkısı”

• Gülhanım Ebru BULKURCU
“Mavi Giyotin”

• Fatma DAĞLI
“Heyhat”

• İbrahim SAVAR
“Koku”

• Yüksel GAZİOĞLU
“Yalansın Dünya”

• Hilal KUTLU
“En Eski Yalnızlığım”
Aşk Benim”

• Pınar Alkış
“İnsanlığın Falancası”

• Kurtuluş ÇELEBİ
“Unutulan”

DENGE, TUTARLILIK VE KÖPEKLİK

Selim TUNÇBİLEK

Herakleitos'un düşünce ile davranışlarını özleştiren bir düşünür olduğu kabul edilir. İşte Ünlü düşünür **Herakleitos** belki bu nedenle insanın "anlamak" üzer yaratıldığını söyler. Aslında bu ifade Kutsal kitapta "Bilmek üzere yaratılmış olduğumuz" ikazının değişik bir söyleyiş biçimidir. Yaratıcı bilinmek üzere yarattıklarını elbette bilmekten ve anlamaktan uzak tutamazdı. Yaratıklarını bilmek ve anlamak yetisiyle donatmış olmaktır. İnsanın bilgiyi edinme biçimleri üzerine sözler kaleme almış olan ünlü düşünür; bilgiyi, başkasından öğrenebileceğimizi, kişisel deneyimleme yoluyla edinebileceğimizi veya kendi içimizden devşirebileceğimizi ifade eder. Bu nedenle bilginin kaynağının otorite yoluyla, duyular yoluyla, içe yönelme yoluyla vs öğrenebileceğimizi vazeder. Otorite ise bize bilmemizi ve anlamamızı sürekli isteyen ve vah yeden tanrıdır. Çünkü kâinat sürekli değişim ve gelişim içindedir. Herakleitos, İnsanoğlunun bunu; en büyük kitabım dediği kâinatı gözlemleyerek, okuyarak, anlayarak, sırrını çözerek kavramasını ister. Doğanın insanla konuştuğunu iddia eden ilk çağ düşünürü düşünceleri ile günümüzde bile tartışılan anlaşılmaya çalışılan iz bırakmış bir şahsiyet.

Doğanın insanla konuştuğu iddiasını hayatla ilişkilendirerek görmemizi sağlayan önemli bir eserde Herman Hesse'nin klasik olmuş Siddharta isimli romanıdır. O romanda bilmenin ve anlamamanın yöntemleri konusunda sayısız nakil örnekler verilirken sonuç olarak ırmak en büyük öğretmen olarak işaret edilir. Sanki bu yönüyle roman hem kutsal kitaplarda işaret edilen en büyük kitabın doğru okunmasını ve hem de bu düşünürün sözlerini hayatla şerh eden kıymetli bir eser olarak gözükür bana.

Tabiatta denge ve tutarlılığın ürettiği anlamı tartışmanın yersiz olduğunu düşünüyorum. Tutarlılık yalnızca canlılar için değil tüm yaratılmışlar için varlığın önemli bir göstergesidir. Bizler varlıkları tanımlarken işte bu süreklilik içindeki denge ve tutarlılıklarına bakarak anlamlandırırız. Mesela toprak kendi özelliğini bozmadan toprak olarak varlığını süreklilik içinde koruyarak sürdürdüğü sürece onu toprak olarak tanımlarız. Eğer toprak, toprak olma özelliğini tutarlılıkla korumayarak sürdürmez havada uçmaya kalkarsa onu artık toprak olarak değerlendirmeyerek "toz" diye isimlendiririz.

Biz Türkler canlılar âleminin yapı taşlarının esasları "Gen" tanımından önce "Maya" ve "Süt"le ilişkilendirerek insanoğlunun mayası ve sütü (helal beslenme de diyebilirsiniz buna) bir bozukluk yoksa adam gibi adam olarak görerek onu takdir eder saygı duyarız. Şayet kişiğlunun hayatında dengesizlik ve tutarsızlıklar görürsek onun sebepleri üzerine kafa yorar onu anlamaya çalışarak sebeplere atıfta yaparak soydan geliyorsa "mayası bozuk" veya kanında bir değişme olmuştusa "kanı bozuk" beslenme kaynaklarından dengesizliğin doğduğunu düşünürsek "sütü bozuk" diye niteleriz. Böylelerini çeşitli davranışlarından ötürü ölçüsüz, tutarsız, dengesiz bulduğumuzdan adam ve insan olarak görmediğimizi ifade ederek eski Türkçenin 'çalışıt'¹ın günümüz söyleyişle tanımlayarak "Bir çalışıt adam" diye farklılığına, denge ve tutarsızlığına dikkat çekeriz.

Tutarlı, Dengeli davranışlar sergileyen kişileri adam, insan tanımlaması yaparken dengeden sapanlara farklı tanımlamalar yaparız. İnsanın fitratı itibarıyla iyiliği emretmek, kötülüğü ne-

¹ Anlamı casusu, arabozucu, nifak sokucu

yetmek (emr-i bi'l ma'ruf ve nehy-i anil münker) üzere yaratıldığını düşündüğümüzden kötülükten yana düşünce ve fiil ortaya koyanlara dengeden sapma olarak görerek **sapkın** olarak tanımlarız. Sapık kelimesi dengeli davranış sergilemeyenler için kullandığımız böyle bir kelimedir. İnsan, hayvan veya herhangi bir canlıyı sebepsiz yere ortadan kaldıranlara adam, insan demeyiz “**Katil**”, “**Cani**”, “**Cellat**”, “**Gaddar**” deriz.

Bazı ağaçlar havalar soğuyunca yapraklarını dökerler ve kendilerini korumaya alırlar. Kış yaklaşınca eğer bir kaysı ağacı yapraklarını dökmüyorsa onun fitratına aykırı bir davranış tutarsızlık ve dengesizlik örneği olduğu için ona kaysı ağacı diyemeyiz. Bu özellikler işte onları bir sınıfa dâhil etmemize yarayan veriler sunar bize.

Arı bal yapmak için yaratılmış olan uçan böceğe verdiğimiz bir isimdir. Her uçan böceğe arı demeyiz. Bal yapma ilmi sırrı ona verilmiştir. Her çiçekten usareler toplayıp bal yapamıyorsa ona arı demeyiz, diyemeyiz. Zira arı bal yapar. Arıların bal yapabilmesi için kovandaki her birey arının aynı vasıf üzere dengeli, tutarlı, ölçülü davranışlar sergilemelerini beklerler. Ortak çabayı bala çevirebilmek ancak bu ölçü, denge ve tutarlılıkla mümkündür. Arı kovanına her ne gaye ile girerseniz girin bal yapmak zorundasınız. Bal yapamıyorsanız kovani terk etmek zorunda kalırsınız. Arı kovanında sinek olmak size itibar sağlamaz.

İnsan anlamaya, bilmeye ve tanımaya odaklı olarak bu fitrat üzere yaratılmıştır. Lakin âlemi kendinden ibaret sananlar kimseyi anlamaz, bilmez ve tanımazlar.

Köpekte canlı yaratılmışların içinde dengeli, tutarlı ve ölçülü davranışı ve alışkanlıkları olan bir hayvandır. İnsanlara da çok yakın dururlar. Hatta onları bazı durumlarda korurlar. Ama insandaki özelliklerin hiçbir köpekte yine köpektaki özelliklerin hiçbirisi de insanda yoktur. Sanırım sadakat dışında.

Tanımadıklarına havlayanların köpekler olduğunu da söyleyen yine Herakleitos'tur. Biz demiyoruz çağlar öncesinden önemli bir düşünür söylüyor.

Çirkinleşir Bu Şehir...

Zamana rüzgâr derler, ağaca ömür...
Yaprağa daha var, ışıltılıdır sözler...
Karanlık düşler; derin kuyularda gün,
Aramakla bulunmaz ne mümkün gözlerin...

Ah! Kış başka türküler söyler,
Mavi fenerlere sarılır akşam...
Kar çiçekleri açar saçlarında,
Soğuk yıldızlar omzuna düşer...

Bilinmez dolambacına yaslanır sokaklar,
Gözyaşları eski bir iskemleye oturur...
Sisler içinde kalır çayır, çimen, çocuklar,
Saatler işlemekten utanır ve durur...

Sen olmasan çirkinleşir bu şehir,
Vitrinler ağzı açık canavara dönüşür...
Ne bu kesret, bu karmaşa, hani bir;
Ateş olsa ısınmaz sensiz ellerim üşür...

Kırılır dalları en muhkem ağaçların,
Kuş sesleri gidermez ebedi açlığını...
Rüzgârın varlığını ispat eder saçların,
Kimse duymaz sevgilim o sessiz çığlığını...

Şair kalbi narindir kırılır bin yerinden,
Bu ayrı bir lisandır, sırlıdır bilemezsin...
Sular ki hep çağlamaz akar gider derinden,
Otursan erersin de koşunca gelemezsin...

Burhan KALE

Öfke ile kalkan zararlar oturur derler. Zarar kısmı kimsenin umrunda değil, kalkmak ise içinde aksiyon barındırdığından olsa gerek daha cazip gelir cahillere...

Öfke korkudan beslenir. Korkuyu bastırmaktır esas amaç. Neron etekleri tutuşunca Roma'yı yakar. Çünkü öfke karakterin karanlığa en yakın yüzüdür. Öfkesiz düşünce yerinde saydırırken insanı, düşüncesiz öfke ise yere batırır. Dengeyi bulma gayreti çoğunda yoktur. Kendi dediğini ya da içine atarak demeyip de demek istediğini söylemenin yoludur öfke.

İsteklerine ulaşamamış, beklentilerine kavuşamamış olanların eldeki tek silahları öfkedir. Ancak bu tarz öfke ruh sağlığına zarar verir. Sonunda kişiler arasında kapanmaz uçurumlar açılır. Her ne kadar duygularını ifade ederek öfkesini gösterenler olsa da bir noktadan sonra öfke saldırganlığa açılan kapı haline gelir.

Öfkeyi yutmamak da gerekir çünkü öfkenin hazmı mümkün değildir. Bir şekilde bünyeden atılmalıdır. Herkes sakinleşmeyi beceremeyebilir. Trafikte bunun örneklerini görmek mümkündür. Adeta şartlanmış bir şekilde her olayda aynı tepkiyi verir öfkesine gem vuramayanlar. Adam bir kere öfkeli olduğunda herkese üstünlük sağladığını öğrenmiş durumdadır. Bir nevi Pavlov'un koşullu şartlanması durumu oluşmuştur artık. Ne de olsa genellemeler olmasa öğrenme ne işe yarar... Her seferinde tekrar mı öğrenecek?

Aslana kızan tilki öfke ile doldurur kurdu. Sonra da uzaktan izler kargaşayı. Öfkesini adil bir zemine oturtur insanın yürek yanı, kendini kandırma konusunda ne kadar da ustadır insan. Güneşe sırtını döner kimi, kimi başını gömer kuma. Sonunda güneşi inkâr etmeye kadar gider öfkenin alaca karanlığında yol alanlar.

Karanlık katmerlendikçe öfkenin dozu da artar. Yüreğini susturanlar aklı ile cebelleşmeye başlar. Mağara duvarına öfke taşının sivri ucuyla yeni resimler çizenlerin nasıl bir modern taş devrini yaşadığını keşfetmekse herkese nasip olmaz. Aslında insan yaşadığı zamana, o zamanın tanıkları olan anılara, eserlere, şehirlere, kendi sergüzeşti hayatını gömer. Gelecek için değerliyizdir belki de. Kendini güvende gören insan, "mağarasından" çıkınca güneşten fazla rahatsız edici bir şey bula-

maz. Günle barışmak öfke bulutlarını dağıtır, insan kendi gerçeğini keşfeder ve aklıyla yüreği barışır.

Öfkeyi gidermenin çok yolu vardır, henüz keşfedilmeyen yollar da buna dâhildir... İçinden ona kadar say sonra konuş, bazen de içinden saymak yetmez, o zaman da sus... Musa'nın öfkesi ile buzağıyı tanı edinenlerin öfkesi bir değildir. Musa o kavmin başında kabaran öfkesiyle dursa bile, *hidayetin ve rahmetin Rablerinden korkanlar için olduğunu* görerek, insanları yine hidayete davet eder. Başımızda ilahi levhalar asılı, okumasını bilirsek öfkeyi kontrol edebiliriz. Cahiliye asabiyet nev'inden olduğu için öfke, iman edenlerin uzığında olması gerekir... Bu durum bizi, bilinç yelkenlerini öfkeyle şişirenlere her şeyin farkında olarak acı bir bakışla bakıp geçme ufkuna yaklaştırır.

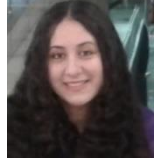
Arkasındakini tepip, önündekini kapmanın insani bir yanı olmadığını söylemeye gerek yoktur zaten. *Benim olduğum yerde sen beş para etmezsin* diyenlerin sayısı hiç az değildir. Zengin fakiri küçük görürse, fakir zengine diş bilirse, amir memuru ezer, memur amire saygısızlık ederse, küçük büyüğü saymaz büyük küçüğü sevmezse, erkek erkeklığı kadını ezmek olarak görürse, kadın özgürlüğünü sonsuzlukla bir tutarsa ve bu tür davranışlara yol açan etkenler birbirlerini beslemeye devam ederse yani herkes öfkesini kendine göre haklı bir temele oturtursa milletin geleceği kararır. Kalpler birbirinden uzaklaştığı için öfkeli olduğuna yanında olsa bile bağırarak konuşan biri kendini biraz uzaktan izleyebilse insanlıktan hiç değilse bir süre çıktığına kendi de inanır.

Herkes öfkeli! Dünya nereye gidiyor? Kimi çok konuşuyor kimi fazla susuyor. İki de öfkeden. Maddi şeylerin özellikle de paranın insanlığın sonunu getirmekte olduğunu görerek insanları daha fazla iyiliğe, yardımlaşmaya ve merhamete davet eden edebi metinler yazmanın zamanı gelmedi mi?

Öfkeyi hitabet sanatı görenler olsa da günümüzde öfkelerin birçoğu asla evlenmediği bir adamdan dul kaldığını söyleyen bir kadın* ın duyduğu öfkeye benziyor...

*Öfke Şatoları, Alessandro Baricco.

UÇURUMUN KENARINDA DEVLEŞENLER

Beste BEKİR

Hangimiz hayatta birtakım zorluklarla karşılaşmıyoruz ki... Hele bir de yazar ya da şair olduğunuzu varsayın. Onlar hayata daha derin bir perspektiften bakan, duyarlılık düzeyleri toplumun genelinden daha yüksek olan ve dolayısıyla buldukları toplumun dertlerini kendilerine dert edinen özel insanlardır.

Nitekim İsveç'teki Karolinska Enstitüsü'nden bilim adamlarının yaptığı araştırma, yazarlarda anksiyete ve bipolar bozukluk, şizofreni, tek kutuplu depresyon ve madde kullanımı riskinin yüksek olabileceğini ortaya koymuş; ayrıca bu kişilerin intihar etme riskinin sıradan kişilere göre iki kat fazla olabileceğini göstermiştir. Psikanalizin babası Sigmund Freud'un, sanatçının yapısı bakımından içe dönük ve ruhsal bozukluklara yatkın olduğu şeklindeki söylemi de bu savı destekler niteliktedir.

Bu bağlamda kimisi intihar etmiş, kimisi de hayatı boyunca ciddi ruhsal hastalıklarla savaşmış yazar, düşünür ve şairlerden bahsetmek istiyorum:

- Dünyaca ünlü Rus yazar Lev Nikolayeviç Tolstoy ilerleyen yaşının da etkisiyle depresyonun pençesine düşer. Kendini toplumdaki soyutlayarak inzivaya çekilmeyi tercih eden yazar, zamanla daha da takıntılı bir insan hâline gelir. İçindeki intihar etme arzusunun hiç engelleyemez. Ölümüne kısa bir süre kala evden kaçan yazar, on gün sonra bir tren istasyonunun kulübesinde ölü bulunur.
- Alman filozof **Friedrich Wilhelm Nietzsche** ise frengiye yakalanır. İlerleyen hastalığı ruhsal sağlığının da bozulmasına neden olur. Çok şiddetli depresyon ve intihar eğilimiyle yaşayan filozof, aklî dengesini sonunda tamamen yitirir.
- Varoluşçu Rus yazar **Fyodor Mihayloviç Dostoyevski** de epilepsi (sara) hastası olması sebebiyle birtakım sorunlar yaşamaktadır. Bununla beraber ömür boyu süren depresyon ve hayatının bir bölümünde kendisini çok etkileyen kumar bağımlılığı hayatını zindana çevirmiştir.
- Modern edebiyatın önemli ismi **Franz Kafka** ise, sosyal anksiyete ve depresyonla mücadele eden yalnız bir adamdır. Prag'da, devlete bağlı bir sigorta şirketinde çalışır. Bu durum onun üzerinde bürokrasinin ve genel olarak hayatın anlamsız olduğu duygusunu uyandırır. Migren, stres, uykusuzluk gibi sıkıntılarının üzerine bir de kanser eklenince kırk yaşında yaratıcılığının zirvesinde hayatını kaybeder.
- İngiliz yazar **Virginia Woolf**, son romanını bitirdikten sonra içine kapanır ve halüsinasyonlar görmeye başlar. Yoğun depresyon altındaki yazar, İkinci Dünya Savaşı'nın da etkisiyle 1941 yılında ceplerini taşlarla doldurup kendisini evinin yakınındaki nehre atar ve boğularak hayatını kaybeder.
- Alman yazar **Stefan Zweig** da intihar eden yazarlar arasındadır. Almanya'da iktidara gelen Naziler, savaş karşıtı olan yazar, şair ve bilim insanlarına karşı da bir savaş başlatırlar. Bunlardan birisi de Stefan Zweig'tir. Hitler ve taraftarlarının takındıkları düşmanca tavırlar nedeniyle bunalıma giren Zweig ve eşi intihar etmeye karar verirler.

Zweig bir soda şişesinin içine "Veronal" denilen zehri ilave eder ve bu şişeden üç büyük yudum alır. Eşine şişeyi uzatırken "Yanıma gelmek arzusundaysan eğer bunu istediğin zaman yapabilirsin..." der. Böylelikle karı koca sonsuzluğa geçer.

A•KALEMLER

- Hayatı boyunca depresyonla mücadele eden bir başka yazar da **Edgar Allan Poe**'dur. On üç yaşındaki kuzeni ile yaptığı evlilik yazarın ruh sağlığının pek de yerinde olmadığını âdeta kanıtı niteliğindedir.
- ABD'li yazar **Ernest Hemingway** ise son derece sıra dışı bir hayat sürer. Yaşamı boyunca da depresyon, paranoya ve alkolizmden kurtulamaz. Bu sıra dışı hayatını yine sıra dışı bir yöntemle sona erdirir ve av tüfeğiyle intihar eder.
- Türk yazarlara bakıtığımızda ise karşımıza ilk olarak Tanzimat Dönemi'nde bilim, felsefe, edebiyat eleştirisi, biyografi alanlarında eser vermiş bir Osmanlı aydını olan **Beşir Fuad** çıkar. Ruhsal açıdan çöküntü yaşayan yazar, otuz beş yaşında bileklerini keserek hayatına son vermiştir. Bir bilimsel deney havasında gerçekleştirdiği intiharı, Osmanlı toplumunda ve basında geniş yankı uyandırmış; hatta İstanbul'da peş peşe gerçekleşecek intiharlara olumsuz mânâda ilham vermiştir.
- Bir zamanlar Türk şiirinin genç ve yetenekli kadın şairlerinden olan **Nilgün Marmara** ise eğitimini Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamlar. İntihar etmiş yazarlardan olan Sylvia Plath üzerine tez hazırlar. 13 Ekim 1987'de yirmi dokuz yaşındayken o da intihar eder.

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi dünya çapında ün kazanmış önemli şair, filozof ve yazarlar hayatlarının belli dönemlerinde gerek yaşadıkları zorluklar gerekse yaratıcılığın getirdiği daha iyiyi yaratma endişesi ile çıkmazlara sürüklenmişlerdir. Yaradılışlarında var olan yüksek duyarlılık ise hayatlarını hiç tükenmeyecek bir huzursuzluk hissiyle sürdürmelerine yol açmıştır. Bu tükenmeyen duyarlılık ve huzursuzluk hâli verimliliklerini arttıran önemli bir etken olsa da kimilerini hayatlarına son verme noktasına getirmiştir.

“A kalemler Edebiyat Ödülleri”

Dergimizin yayın hayatına başlayışının 5. yıl kutlama etkinlikleri çerçevesinde Beş dalda "**akalemler Edebiyat Ödülleri**" Verilmesine karar verilmiştir. Ödüller 2021 yılı çalışmaları ve daha önce yayınlanmış eserler dikkate alınarak verilecektir.

Ödüller:

Roman, Hikâye, Şiir, Deneme, Eleştiri

Dallarında verilecek olup kitap çapındaki eserler bu çerçevede değerlendirilecektir. İlave olarak yine aynı dalda genç yazarları teşvik kapsamında ise:

Roman Teşvik, Hikâye Teşvik, Şiir Teşvik, Deneme Teşvik, Eleştiri Teşvik Ödülleri verilecektir.

Teşvik ödülleri yazarların henüz kitap aşamasına gelmemiş dergilerde yayınlanan yıllık çalışmaları dikkate alınarak değerlendirme yapılacaktır.

Ödüller 2022 yılı baharında dergimiz tarafından düzenlenecek kültür sanat etkinliklerinde sahiplerine taktim edilecektir.

Edebiyat kamuoyuna saygı ile duyururuz.

BİR HÜZNÜ ÇALMAK

Emre KARASU

Onu ilk gördüğümde gülüyordu, hem de hiç ölmeyecek gibi ağız dolusu gülüyordu. Rüzgâr, sarı saçlarının ucunu dudaklarının kenarına itiyordu. Parmaklarıyla uzaklaştırıyordu saçlarını ama gamzesi hiç silinmiyordu yüzünde. Arkadaşlarının üzerindeki bakışlarını çekip bana yöneltti. Dudakları yavaşça içe doğru kapanıyor ve gözbebeklerinin büyüdüğünü buradan görebiliyordum.

Önüme dönüp bir sigara yaktım.

Bir kere daha onu gördüğümde oturduğum bankın diğer tarafındaydı.

"Hangi üniversite?"

Terminaldeki gürültü, boy boy valizlerden ve eylülünden sebeple beni de öğrenci sanmıştı galiba.

"Okula değil, sadece biraz yaşamaya gidiyorum."

Neden anlatıyordum ki şimdi bunu? Adını dahi bilmediğim bir kıza içimi dökecek kadar dolmuş muydum sahiden?

"Ben Zehra," dedi çok geçmeden. Cekeatinin cebinden küçük, silindir bir mp3 çalar çıkartıp kulaklığın birini uzattı. "Bence sorunun müzik seçimin. Sana yaşıyor hissini verecek müzikler dinlememişsin daha..."

O gün muhabbete, müziklere daldığımızdan doğrusu ben Zehra'nın yüzüne daldığımdan otobüsü kaçırmıştım. Aylar sonra öğrendim ki Zehra beni bilerek oyalamış o gün.

Bugün ikinci senemizi doldurduk.

Zehra saçlarını siyaha boyatıp kısa kestirdi, karışmıyor artık gülüşlerine. Sanırım hayatta gülüşüne karışan tek şey saçlarıydı. Ama hâlâ ilk gün gördüğüm kadar güzel gülüyor.

Evindeki radyo ve mp3 çalar koleksiyonunu gösterdi. Hâlâ radyolardan neşeli şarkılar diliyor ve şarkıları bitene kadar gamzesi hiç inmiyor yüzünden.

"Şarkılar hiç bitmesin." dediği çalınıyor kulaklarıma. Şarkılar bitmeli mi bilmiyorum ama hikâyeler bitmeli Zehra. Hem de başladığı yerde. Çünkü 2 yıldır bana, bu terminale neden

ŞİİR ✨

Sen gülmüştün ve ben vurulmuştum
Ve kader bundan memnun kalmış.
Bir daha hiç dokunmamış hikâyemize.

Can kaybımın durulmadığı odalarda
Kendimle yanmış kalmışım.
Yüreğimi bir umudun telaşı sardığında
Kenarından izlediğin kapıyı içime kapatmıştın..
Acılarımla seni aldattığımı gördüğünde
Umarsızca örtmezden gelmiştin.
'Yara göründü' endişesi büyütmüş
'Açılın, ben şifayım' dememiştin.

Sen, beni anlamaktan ürpermiştin...
Bir hüznü bölüşmek çalmazdı neşeni.
Bir şairin hüznü dizelerine çalarken yüreğim,
Sen, radyolar hep neşeli çalsın istemiştin.

Topladığın son gülüşlerimdi.
Sonunda içimden sökülmüştüm.
Her günün sonunda huzur sende kalırdı
Ben asırlarca acıyı evime götürmüştüm.

Katlanmış tahammül etmiştim bir başıma
Seninle karşılıklı bağlayamamıştık,
-Koparmıştın bizi senden.
Senin bana doğrulttuğun siyahı,
Sevda tonu diye kalbime saplamıştım..
Olumlu felsefeleri bırak kenara,
Madem tükenen birer faniydik.
Neden beni anlamamaya ölümsüzdün?

Emre KARASU

geldiğimi hiç sormadı. Mutsuzlukla beslenen bir hüznün müptelası değilim. Ama doluyum galiba. İstemesem de sesimden, gözümde taşıtı bazen. Beni bir hüznün ortasında gördüğünde bile görmezden geldi.

Hiç dertleşemedik onunla. Ben anlatmak istedim ama hep değiştirdi konuyu.

Yüzümün biraz düştüğünü görse neşeli bildiği konuları açtı içimize. Bu, Zehra'nın acılara karşı savunma içgüdü müydü bilmiyorum...

Sordum, defalarca sordum. Duymazdan geldi.

Ben Zehra'nın bu umarsız mutlu oluşuna, acısını saklayışına mı âşık olmuştum bilmiyorum. Ama yaralar anlatmadan iyileşmiyor Zehra. Dilerim hiç dinmez gülüşlerin ve şarkıların.

"Bu Eylül daha serin terminal. Sadece biraz anlatmaya gidiyorum.

"Bir hüznü bölüşmek çalmazdı neşeni,
Bir şairin hüznünlü dizelerine çalarken yüreğim,
Sen, radyolar hep neşeli çalsın istemiş-tin..."

HÜZNÜN ŞARKISI

Ben topraktım bedene ulaşmadan önce
Kırılmadan önce bir daldım ince
Sen yakmadan tüm ışıkları
Bir karanlıktım evrende

Şimdi caddeleri soluyorum
Çıplak ayaklarımla gezerken
Arka sokaklarında güneşin

Ay olmuyor gözlerin kadar
Umurumda kalmıyor
Gözlerin kadar
Aklımda bir şey kalmıyor

Nameleri gitmiş hüznü dolu
Bir şarkısın ömrümün içinde

Ahmet Yılmaz TUNCER

mavi giyotin

ben şiir kızımı kuruyan sularda
hülyaların ördüğü kır bahçelerinde
pamuk ağlar çölde buz kırmızısı
ben şiir kızımı avuçlarımdan akar ırmaklar

başıboş tabutlar bu denizin iskelesi
hep gençtir ölümün susamış gözleri
kirlili topraklarda zakkum lekeleri
yaşlıdır ölümün hicran gözleri

yanık kokular gümbürder fesleğen
düş sandığımın ta derininde çocukluğum
mor bir karganın koşması göğe
sığınağa küskün hiçliğinin ötesinde

an beni
çıplak duvarda yansıyan sesinle

hangi yüzyıldan kalma aşk çıkmazı
tanıdık bir delilik bu çağrışım ruhumda
apansız daktilomda asalet tıkırtıları
sessiz vaveylalar kopardım ıhlamur dallarından
ördüm ılık rüzgarın boynuna
hiç bu kadar acımadı özlemim

insan falan değilim içimde ilkel bir sızı
giyotin başında mavinin son fotoğrafı

G. Ebru BULKURCU

HEYHÂT

Fatma DAĞLI

Üzerine basmaktan imtina ettiğim yaprakların içli hışırtıları ruhumu sızlatıyor. Mahzun bakışlarla etrafımı süzüyorum. Taşlar asude, toprak asude, gidenler, gidip de dönmeyenler asude. Dizlerimin dermanı kesilmek üzere, ne zamandır yürüyorum bilemiyorum. Az ileride olanca zarafetiyle salınan bir söğüt ağacı görüyorum. Nazlı dallarına tutuna tutuna dibine sokuluyorum usulca. Biraz ürkek, biraz mahcup sırtımı sırtına yaslıyorum. İtiraz etmiyor. Gözlerime ılık ılık dolan minnet taşı taşacak. Hayal kırıklarım kalbime batıyor. Dilimde eskilerden, çok eskilerden Muhayyer Kürdî nağmeler:

“Tanrım, Tanrım, bana ümit ver...”

Rüzgâr deli deli esmeye başlıyor, ortalık toz duman... Derken grimsi sessizliğini bürünüyor gökyüzü. Bulutlar ağlamada. Islak parmaklarımla toprağı eşelemeye başlıyorum.

Bakışlarım ayaklarımın dibinde büyüyen su birikintisine takılıp kalıyor. Tabiat aynasını yüzüme tutuyor besbelli. Yarım asıra yaklaşan hayatımın saçlarıma çektiği gümüşî çizgilerin arasında beyhude yere arıyorum gençliğimi. Firar etmeye fırsat kollayan gözyaşlarıma kirpiklerimi siper etmeye çalışırken birkaç kelime sızıveriyor dudaklarımdan:

“Baharı beklerken ömrüm kış oldu...”

Elimle gayriihtiyari ağzımı kapatıyorum. Dilimden dökülen nağmelerin zihnimin yansıması olduğunun farkındayım. Çaresizliğimi kimse görmesin, duymasın istiyorum. Bekleyerek, özleyerek, erteleyip ertelenerek kaçırdığım koca bir ömrün sitemi kulaklarımda yankılanıyor.

“İçimde ateşler söndü, kül oldu...”

“Sus, Adnan sus...”

Hava huysuzlanıyor yeniden, ürperiyorum. Dizlerimi göğsüme doğru iyice çekiyor ve kollarımla sımsıkı kavriyorum. Yaşlı dostumun sararmış narin kolları bedenimi sarmak istercesine sağa sola savruluyor. Geriye doğru düşen başımı boz kabuklu omzuna yaslıyorum. Adnan yine boş durmuyor, Uşşak Uşşak gönlüme sızıyor:

“Yorgunum dostlarım, yoruldum artık...”

Gözkapaklarım ağırlaşıyor. İçime dönüyorum.

Rengârenk, uçsuz bucaksız bir ormanın derinlerinde bembeyaz, efil efil kumaşların örttüğü bedenimle öylece duruyorum. Kulaklarımda şırıl şırıl akan derenin sesi. Çam kokusu ciğerlerime doluyor. Gülümsüyor ve avazım çıktığı kadar bağıriyorum:

“Ben buradayım, varım ve değerliyim.” Sesim yankılanıp geri dönüyor.

“Sen burdasın, varsın ve değerlisin”. Sevildiğimi hissetmek benliğimi garip bir huzurla dolduruyor. Kollarımı açıp içimdeki doymak bilmeyen açlığı bastırmak için var gücümle tekardan bağıriyorum. Sesler cılızlaşan, sonra usul usul sönmeye başlayan yansımalara dönüşüyor. Yeniden ve yeniden deniyorum ancak duyduklarım ruhumu dolduramaz oluyor. Eksilmiş hissediyor ve telaşlanıyorum. Sesim çıkmaz sokaklarda, kayboluş varlığımın derinlerinde...

Dehşet içinde sağa sola bakınıyor, etrafımı yokluyor, tutunacak dal arıyorum.

“Aman Yâ Rabbim!”

Ellerim... kollarım... bacaklarım, bacaklarım nerede? Kayboluyorum. Korkularım tomurcuk tomurcuk şakalarımda titreşiyor. Kesik kesik

nefes alıyorum. “Buradayım, buradayım” diye haykırıyorum. Yok olmadığımı, önemsendiğimi hissedebilmek için aradığım onayı bulamıyorum. Bulamadıkça çırpınıyorum, kaybolan bedenimle yavaş yavaş atmaya başladığım adımlar gittikçe hızlanıyor, derken koşmaya başlıyorum. Gözlerim renkleri göremez, kulaklarım sesleri duymaz, burnum kokuları alamaz oluyor. Sonsuz bir sevgi arayışı içinde nereye gittiğimi bilemeden sadece koşuyorum. Gücüm tükenmeye, ayaklarım birbirine dolanmaya başlıyor, yavaşlıyorum. Bitkinim, bitkin ve çaresiz...Var oluşumu hissedebilme arzusunun dayanılmaz yorgunluğu omuzlarımda olduğum yere yığılıyorum.

Bir zaman sonra kendime geliyorum. Yanı başımda sükût içinde çağılayan bir pınar olduğunu fark edince ümitlerim canlanıyor. Belli ki unutulmamışım. Kuruyan dudaklarımı ıslatmak için suyun üzerine eğildiğimde irkiliyorum. Feri sönmüş gözlerim ve ak ak olmuş saçlarım eskimişliğimi yüzüme vuruyor. Öylece kalakalıyorum. Nasıl? Ne ara bu hale gelmişim, aklım almıyor. Gökyüzünün gürüldemesiyle daldığım rüyadan uyanıyorum.

Yaşlı dostumun omuzlarından başımı kaldırıyor ve gözkapaklarımı yavaş yavaş aralıyorum. Su birikintisinde dalgalanmakta olan görüntümü kenara bırakıp kendimi sıygaya çekiyorum. Hayatın koşturmacası içinde soluklandığım ilk durakta kendimi böyle görmeyi, böyle bulmayı mı ummuştum? Kaybettiklerim, yanından geçerken fark edemediklerim, bakıp da göremediklerim ruhumun derinliklerinden sesleniyor. Uçan yaprağın çaresizliği, kuşların cıvıltısı, açan çiçeğin umudu, batan güneşin hüznü, esen rüzgârın serinliği, yağın yağmurun dostluğu, ayan, pinhan...

“Gerçek sevginin koşulu olmamalı değil mi dostum? Bak şimdi yine kendimizle baş başayız, yorgun ve yalnız...”

“ ... ”

Ses yok, öyle ya Adnan susalı yıllar olmuş.

Bekleyişler, arayışlarla, arayıp da bulamadıklarımınla ömrümün baharına veda etmişliği-

min, yazı uğurlamışlığımın, güzü kucaklamışlığımın nedametini iliklerimde hissediyorum.

Ellerimi uzatıyorum semaya. Boğazımda yumru, gözlerimde buğu...

“Dursun zaman, dönmesin mevsimler

Tanrım, Tanrım bana ümit ver...”

Bir, bir tane daha, birbiri ardınca beyaz kar taneleri dökülmeye başlıyor avuçlarıma. Yıldırımlar düşüyor yüreğime:

“Heyhât...”

Yine mevsimler dönecek, yine yapraklar düşecek...”

Boğazımda düğümlenen hıçkırıklar çözülüyor nihayet. Acziyetim gözlerimden damla damla sızıyor. Bizi sonsuz sevene teslim oluyor ve yanlış aynalarda varlığımı yansıtmaya çalışmaktan yorgun fısıldıyorum:

“Elveda”

Avuçlarıma doldurduğum gençliğimi kazdığım çukura bırakıyorum...

AŞK SABAHI

Pembe kanatlı kiraz çiçeği
akşamın başını döndürüyor

Aşka ritim tutuyor
dilbaz bir zümrüdüanka

Bir yanardağ söylencesi
unuttum sandığım dağ

Gökyüzünün menevişi
ya kuşlara ne demeli

Başımda dönüyorlar
bir sırrı saklar gibi

Beste BEKİR

KOKU

İbrahim SAVAR

Kapıdan cama...

İçeri soğumasın diye aceleyle çekti kapıyı. Sokağın zehir gibi havası ciğerlerini yaktı. Hâlbuki iki dumanlanıp keyif olacaktı.

Sevmezdi kışı. Doğrucası bu tarafını sevmezdi. Yoksa sobanın ardına devrilip sığağa karşı gevremeye diyeceği yoktu. Orada cigara içmesine razı olsa, Yeter'in yandan çarklı oluşunu bile umur etmez, onu sevebilirdi. Kısacası İrfan için hayat, çoğu zaman katlanması güç bir çileydi.

Hırsla çaktı kibriti. Çöp fiydırıp gitti ama yanmadı. Bir daha denedi. Kutunun kavı çizildi. Yine yanmadı. İrfan kibriti yapanın yedi ceddine bir selam saldı. Üçüncüde çöpü çiftleyip yakabildi ancak. Kibritleri çiftler çiftler harcatmayı akıl eden mucide sövdü bu sefer de.

Kaldırımın dibine tünedi. Soba, pencerenin camından boynunu uzatmış sarı sarı tütüyordu. Yeter, ateşe ihtiyarın eski pabuçlarını atmış olmalıydı.

Yana eğilip, Gülşenlerin camına baktı. Onların dumanı kapkaraydı. "Kömür yakar kocası olacak tomruk." Adı Zeki'dir aslında. Kamyon dolusu kömürü yazdan yıktırır kapıya. Çoluğa çocuğa dondurma ısmarlayıp bodruma taşır.

İrfan birinde oğlunu da yakaladı kömür taşıyanların arasında. Zavallı daha ne olduğunu anlayamadan aşketti tokadı suratına. Zeki, etme yazıktır, diye bir şeyler geveledi. Duymazdan geldi İrfan. Bağırıp çağırarak eve sürükledi oğlanı.

İçeri girip gömleğini sıyırdı. Aynada cılız kollarına baktı. Kömürün başındaki Zeki'nin karaya belenmiş pazıları, İrfan'ın bacakları gibiydi. Dönüp bir tokat daha patlattı oğlanın yüzüne: Taşmayacaksın o ayının kömürünü!

İhtiyar babasının kalın öksürüğü duyuldu içeriden. İrfan daha dertli çekti cigarayı. Anası öldüğünde yetmişini geçmişti ihtiyar. Ona da

oldu bir on sene. Kaç vakit daha yaşar? Yapabilir miyim, diye sordu kendine. Canı sıkıldı.

Yeter'in çatık yüzü dikildi karşısına. Tam bir erkânıharp paşası gibi: Babanın gazi maaşı olmasa acımızdan ölürüz, dedi. Haklı bir yerde, diye düşündü İrfan. Ölmemeliydi ihtiyar. En azından İrfan doğru dürüst bir iş bulana kadar. "Şu düğün salonları kışın da çalışsaydı ya!"

Babası gençken gaziliğiyle çok övünürdü. Burun bükerdi anası. Erkek Ayten derlerdi mahallede. Tepesi attı mı gözü kimseyi görmezdi. İhtiyarı kaç kez oklavayla kovalamıştı sokak ortasında.

"Ulan gazi oldun da meydan harbi mi kazandın deyyus? Gazilere kurban olası! Tüfikle oynarken parmağını uçurmuş da, acımış maaşa bağlamışlar."

Gülşenlerin camında bir gölge belirdi. Merakla bakındı İrfan.

Lisenin duvarının dibinde kolundan tutup çekmişti Gülşen'i. "Saçları daha mı kıvırcıktı o zaman?" Gülşen'in nefesi yüzüne vurunca, düşündüğü onca laftan hiçbiri aklına gelmemişti. Ağzından başsız sonsuz bir, kız bekle beni, çıkmıştı yalnızca. Gülşen'dense pembe yanaklarına yakışmayan bir, hooşt sesi...

O günden sonra iflah olmadı İrfan. Ayına varmadan okulu boşladı. Derslerle arası iyi değildi zaten. Sene olmadan Gülşen'i de aldılar okuldan. Yaz biterken, yapı ustası Zeki'lerin bitişikteki evine gelin geldi. Peş peşe bunca felaket büsbütün kırdı İrfan'ın belini. Ağabey dediği Zeki'ye düşman oldu. Alıp başını İstanbullara gitti.

İhtiyar bir daha öksürdü. Yapamazdı. Baba katili olmaya yetmezdi sütünün bozuğu. Hem izlediği bütün cinayet filmlerinde şıp diye buluyordu polisler katilin kim olduğunu. Mutlaka bir şeyleri unutuyordu aptallar. Son nefesi çekip

izmariti yolun ortasına fırlattı. Beni de şu zıkkımlardan bilirler hemen, dedi.

Doğruldu. Başı döner gibi oldu. Evin önündeki duta dayandı. Ağacın dalında bir uçurtma ölüsü hışırdadı.

Evlatlık iyi de, şu altını bezleme olmasa, diye düşündü. Ellerini kokladı. Yüzü ekşidi. Belki de kendiliğinden ölür, dedi İrfan.

Soğuk bir rüzgâr esti. Kapıyı örtüp sobanın başına yollandı yeniden.

Camdan kapıya...

Levent'in canı sıkındı. Belki huzur bulurum, dayımla laflayıp kafamı dağıtırim, diye gelmişti buraya, ama dayısı televizyonun içine düşmüş çıkamıyordu. Arabalardan uzanmış kollar, bir eski zaman filminin gece mi gündüz mü olduğu anlaşılmayan kovalamaca sahnesinde, boyuna ateş ediyordu.

Oturduğu yerden uzanıp perdeyi araladı. Kirli kış gecesi, bozuk çatıların, yıkık bacaların üstüne bir hayalet gibi çökmüştü.

Bu pencereyi en çok kar yağarken severdi. Sobanın, ağırdan devirlenen bir motora benzeyen güp güpleri hâlâ kulağında. Herkes kendi köşesine kurulmuş: Annesi, anneanesi, dayısı. Bir kendi çocuk... Canının istediğini yapmaya izni var. Tencere, tava, rende ne bulursa taşırdı pencerenin pervazına. Gecenin siyahında uçuşan karlar, gök taşları gibi geçip giderdi Levent'in uzay gemisinin camından.

- Ne zaman atacaksınız o sitenin temelini?

Bakmadan cevapladı dayısını:

- Hazıranda.

- Oya ne zaman dönecek?

- Bahara doğru bitecekmiş inşaat.

- Üzme kızı. Senin iyiliğini ister o.

- ...

Hoppala, dedi içinden. Dayısı böyledir. Durur durur bir laf eder... Levent şimdi günlerce bunu düşünür. Huyunu bilmese, mahsus yapıyor diyecek.

Fakat kızamaz dayısına. Şaşar sadece. "Oya'yla ilgili hiçbir şey anlatmamışken, Oya'yla konuşmamışken, nasıl olur da bilir? Üç bin kilometre öteden, edilmiş sözlerin, yaşanmış kavgaların kokusunu alır."

Yok, annesi de anlatmış olamaz. Hem, yirmi yıldır içine konuşur o. Buraya sığındıklarından beri, dünya dertleri de, günlük telaşlar da giremez kapısından içeri. Tuhaf bir umursamazlıkla savaşırdı elden gelenle. El, geri kalan bütün dünyayla birlikte kardeşi, gelini hatta oğludur da çoğu zaman. Bencillik bile denemez. Bir nevi bitkisel yaşamdır onunki.

Ağzı kemerli, sarı deriden bir valizle bu sokağa girdiklerinde, artık evimiz burası, dedi oğluna. Sonra da lazım olmadıkça konuşmadı bir daha. Bir 'bar kadınına' tercih edilmenin yükü hep dilinin üstünde durdu. Kocasına veremediği cezayı, bütün dünyaya kesti.

Karşı kapı açıldı. Ufak tefek biri çıktı dışarı: İrfan. Dikilip sigara yakmaya uğraştı bir vakit. Sonunda yaktı. Kaldırıma çömelip tütmeye başladı. En az ardındaki ev kadar kocamış ve kederli görünüyordu bu haliyle.

Benim sakalıma ak düşmedi daha, dişlerim sapasağlam, diye düşündü Levent. Bir kabahat işlemiş gibi hissetti.

- Kaç yaşındadır bu İrfan?

Dayısı soruyu beğenmedi:

- Sana fena bir şey mi söyledi zibidi?

- Yok. Merak ettim.

- Senden küçüktür.

"Öyle olmalıydı. Yalınayak sokaklarda dolaşırız biz buraya..."

"Siz oraya gittiğinizde... Sığındığınızda... Dayın size kucak açtığı anda... Baban sizi kapıya koyduğunda... Yalvarırım çık artık şu girdaptan Levent. Hepimizin acıları var. Kabul, seninki hep senden büyük... Ama bugüne gel artık."

"Evet, annen kendince bir tepki geliştirmiş. Susmuş bütün dünyaya. Yine de hep o günü yaşıyor diyemeyiz. Başka biri olmayı seçmiş, bir yanını köreltmiş denebilir belki. Senin gibi açık fikirli birine yakıştıramıyorum ben bu saplantıyı."

"Senle beraber ben de yaşadım her şeyi. Defalarca. Hepsini geride kaldı artık. Evlendik. Saygın bir işimiz var. Dünyanın dört yanına göz kamaştıran binalar diktik. Yakında kendi ülkemizde, kendi şirketimizin evlerini yapacağız. İyi kazanıyoruz, daha da kazanacağız. Şimdiden annene havuzlu yazlık bile aldık. İşler biraz rayına otur-

sun çocuk da yaparız belki. Ha, bi tanem? Senin-ki gibi dalgalı saçları da olur. Lütfen! Bir cevap ver. Alo... Alo..."

Derin bir of çekti. Karşıda İrfan, Gülşenlerin camına bakarak içeri girdi. Herkesin bir derdi var, dedi Levent. İçinden mi geçirdi yoksa dilinden mi döküldü, emin olamadı. Dayısı hâlâ gözünü kırpmadan izliyordu kurmalı oyuncaklar gibi yürüyen adamların filmi. Onunla ilgilendiği yoktu.

İnadını kırmak zordur dayısının. Hâlbuki bir razı olsa; şu evi kapasalar, dükkânı birine devretse... Hayat defterinden kenarları yırtık, ıslak sayfaları çekip alsalar... "Zor. İrfan bile yıllarca İstanbul, İzmir gezip dönmüşken baba ocağına. Bin türlü ezanın yanında Gülşen'in burnunun dibinde yaşamayı göze alarak. Başka yerde yurt tutmak zor demek!"

Çayını doldurmaya kalktı. Sobada fıkırdayan mavi demliği eline alır almaz, birden bütün çocukluğuna yayılan bir koku fıskırdı odaya. Güven Bakkaliyesi'nin tahta raflarına uzanmış bir çocuk eli, kenarları çiçekli bir teneke kutuyu tuttu. Kulağına dayayıp salladı bir müddet. Çangal bıyıklı bir dede fotoğrafı kaşlarını çattı karşıdan. Ekmek teknesiyle oyun olmaz, demekti bu. Bir zamanlar çırağı olduğu, açık tutacak başka kimse kalmadığından, dayısı ölünce kapısına kilit vurulacak, eşyası da müşterisi de yaşlı, geçimlikten çok bir onur meselesine dönüşmüş dükkânın kokusuydu bu.

Levent, cevabı bile bile, bu kez o teneke kutunun hatırına, dönüp bir daha sordu: Dayı, bu mahalleyi bırakıp, ne zaman taşınacaksın annemin yanına?

'Evi' yerine 'mahalleyi' demişti bu kez. Dükkânın lafını bile etmemişti. Yararsız cinlikler peşindeyiz hepimiz, dedi içinden.

Dayısı, akşam boyunca ilk kez televizyonu bırakıp yüzüne baktı. Levent kaçırdı gözlerini. Konuşabilseler her sorunu halledeceklerdi.

YALANSIN DÜNYA

Ve...

Gökyüzü alaca bakır
Ruhun rengi ten
Artık her şey esmer
artık her şey hüzün
Faniyiz, vakit gelmiş belli
Burnumda toprak kokusu
Kendine çeker
Mevla'm bilir beni
ben de kendimi
Dili lal eyledim
kimse bilmesin beni
Gözlerim öyle mühürlendi ki
Gayrı; ecele göz eder,
Dünyayı bir hiç gördükten geri
Öyle! Sessiz bir muamma
Sualim yok,
İçin gam,
İçin gazez dünya...
Mal mülk, nice meşakkat
Oyaladıkça oyala...
Anladım! bitmez bilinmez,
çok hesabın var daha;
yaşadım gördüm, idrak ettim sonunda.
ne çok can yaktın,
yüreklerde ahuzar
Aciz kaldık, yanıldık,
Yalansın be dünya...

Yüksel GAZİOĞLU

Hilal KUTLU

EN ESKİ YALNIZLIĞIMDIR AŞK BENİM

24 Eylül 1972
Müjgan'dan Selim'e...

Duvarın köşesine dayadığın yatağını pencerinin önüne çek bu akşam. Belki Ankara'nın sisli sokaklarını, tozlu yollarını seyrettikçe el ele yürümelerimiz gelir aklına. Ben şimdi gidiyorum ama ne zaman çağırırsan bil ki gelemem. "Gel-meyene gidilmez" dedi bir kadın, ben de onun aklına uyuyorum şu sıralar. Zor oluyor sana gelememek inan ki, çünkü o kadar da kolay değil senden gidip kendime gelememek... Sahi bilme-seydim ellerinin sıcaklığını, yoklar mıydı birden ellerimin soğuğu?

Belki yüzüne söyleyemedim bunları fakat artık dökerken içimi çekinmiyorum sana olan duygularımdan. Çünkü korkutmuyor şu saman sarısı kâğıdın dili. Karşılık vermiyor seni anlattığım gaz lambası. Mürekkep yazmamazlık etmiyor sana olan sevgimi... Belli ki bir veda mektubu o yüzden gözlerinin seyrine daldığım akşamlarda bırakıyorum hatıralarımızı...

Ben gidemiyorum bu sevdadan... Ne var sanki gelip balsa hayalin beni, yağmur kokunu dindirdiğinden beri...

Gitti işte ellerin, denizin alıp götürdüğü ayak izlerin gibi... Gecenin yarısında, gecenin yarasıyım. Savrulduğum öylesine... Ayrı ayrı yerlere, ya da hiç kimselere...

Gitme be Selim...

Gitme başıma bela etmeden kendini

Gitme yara gibi, yanar gibi...

Olmadığın bir adam gibi...

Biliyorsun kar ayazı başladı artık burarda ve yanıyor sanki avuç içi kadar kalan umudumuz. Avutamıyoruz gözyaşlarımızı avunurken yalan sözlerle... Ben yine sana ait mısralarda,

seni ararken veda edemiyorum ellerinin yokluğuna... Senin diline tatlı bir ezgi dadanmış.

Ben... Ben yine sensizlik şarkısının acizlik notalarında kaybolmuşum.

Gelişini görmedim de gidişini hatırladıkça takılıyor gönlüme bir mercan iğnesi... "Geçer" diyor bir kadın, "biraz zaman ver acına". Fakat zaman denen bu sürgünlük, yaradan keski... Şimdiler de bir kuş kanadında kaldı sevda gibisi...

Kuş, sevda demişken geçenlerde öyle durduk yere yatakta uzanıp tavana diktim gözlerimi, kuş yuvasının altındaki bankta oturduğumuz gün geldi aklıma. Ne alakaysa işte geldi aklıma. Hani bir güvercin kanadından bir tüy bırakmıştı bankın üzerine. Hatırladın değil mi? Sonra üzerine epeyce düşündüm de belki kendini sevdirmedeğinden kanadını sevmemiz için bırakmıştı tüyünü... Sende o güvercin kadar ürkek ve yabansısın işte. Yüreğinde ki yalnızlığı gizlediğin yeri bir bilsen sevmeme izin verirdin belki. İşte öyle sana benzettim sen tabii bilmiyorsun bunları. Gerçi anlatsam da benim senin gözlerinin içine bakarken yüreğimden bedenime sızan çaresizliği sen nerden bilebilirsin ki bilsen de anlar mısın ki?

Sanmam...

Ben ise bana yazdığın şiirin arasına gizledim o güvercinin tüyünü... Sanırım biraz bencilik ettim hep kendimden bahsederek. Ya sen...

Kırılmışsın...

Yaraların var, gizli saklı.

Kırık dökük umutlarının enkazı

Kalbinde belki...

Yorgunsun hayallerini kovalamaktan,

Yorgunsun hayallerini kovalayıp,

Yakalayamamaktan.

İNSANLIĞIN FALANCASI

Pınar ALKIŞ

Duraksadım. Evet, ne yazık ki duraksadım. Görmemiş gibi davranıp hiçbir şey yokmuş gibi yoluma devam edebilseydim keşke ama isteksizce duraksadım. Hangi renk olduğu konusunda netlikten uzak, kimi yerlerinde ufak tefek yırtıklar bulunan elbisesiyle her geçene elini uzatıp aynı duaları eden kadın... Ah o elbisenin rengi solgun, kendisi yıpranmamış olsaydı... Elbise yeni olsa adımlarıma takılmazdı, bundan eminim. Kadının birkaç adım gerisinde duran çocuk bile eprilmiş elbisenin gölgesinde kalmıştı çünkü. Bu can sıkıcı duraksamanın ardından yine de yoluma devam etmek istedim aslında. Ama çevredeki insanların beni fark ettiğini düşünerek bu düşünceden vazgeçtim.

Zihnimde saniyeler içinde sınırsız bir pazarlık başlamıştı. Zihin çok karmaşıktır, birçok şeyi aynı ana sığdırabilir, zamansızdır. Bir yandan başkasının bulunduğu kötü hali görüp kendisi o halde olmadığı için defalarca şükreden herkes gibi o kadının yerinde olmadığı için şükrediyordum. Sıradan ve masumane görünen aslında buram buram kendini üstün görme kokan, taşıdığı kibri ustalıkla gizleyen şükürlerden... Bir yandan da uzaklaşmanın ya da uzaklaşmamanın hesabını yapıyordum. Yoluma devam edersem insanların benim duyarsız biri olduğumu düşünmesinden korktuğum için durmaya devam ettim. Ne olurdu sanki kadını hiç fark etmeseydim ve yoluma durmadan devam etmiş olsaydım? Demek ki insanlar olmasa kadını görmezden gelebilirdim, onun yaşadığı sıkıntının benim için hiç önemli olmadığını fark ettiğimde utandım mı acaba, bilmiyorum. Ama sanırım utanmadım, öyle olsa hatırlardım.

Zihnimin çetin pazarlığı devam ediyordu. Duraksamanın bedelini hesaplıyordum. Ne kadar param olup olmadığını düşündüm. Daha doğrusu kadına verebilecek kadar küçük param olup olmadığını... Sadece düşündüm. Elimi cebime götürmek için hareket ettiğim anda kadının beklen-

tisinin kesinlik kazanacağını biliyordum. Zihnim buna engel oldu. Bunu ben de istemedim çünkü henüz para verme konusunda emin değildim, hani belki başka birisi benden önce davranıp kadına yardım eder de ben de dikkat çekmeden yoluma devam ederim, diye düşündüm. Ama öyle olmadı, herkes aynı hızla geçip gidiyordu. Kadının uzanan elini gören, cılız sesini duyan kimse yoktu benden başka. Kadının bana mecbur olduğu düşüncesi karıştı zihnimin hesabına. Birinin kendisine muhtaç olduğunu hissetmek insana bir çeşit üstünlük hissi veriyordu.

Para vermektan başka çarem kalmadığını kabullendim ve bu işi en az zararla bitirip hızlıca oradan uzaklaşmak istiyordum. En az zarar mı? Aslında kadına vereceğim bir miktar para belki de başıma gelecek bir musibeti engelleyecekti. Öyle derlerdi hep, çocukluğumda duymuştum bunu. Zihnimde yapılan hesap istediğim gibi sonuçlanmıştı. Bütün bu düşüncelerle boğuşurken çevrede başka insanların var olduğunu biliyordum hatta yoluma devam etmeme nedenim o insanların varlığıydı. Ama onların olmasından rahatsızlık duyuyormuş gibi davranmanın beni gösterişten uzaklaştıracağını da biliyordum. Hiç kimsenin beni görmesini istemiyormuş hatta bu yaptığım işten bir çeşit utanç duyuyormuş gibi alelacele cebimi karıştırdım. Çıkardığım paraları aralayıp istediğim parayı bulduğumda kalanları birilerinin görmesinden korkar gibi hemen cebime indirdim. Kadının yüzüne bakmadan birkaç adım attım ve parayı birden uzattım. Kadının parayı almak için elini uzattığı an onun yüzüne kaçamak bir bakış attım sadece, uzun uzun bakmadım, evet bu önemliydi. Utanç duyduğumun, kadını utandırmak istemediğim ve bu işi gösteriş için yapmadığımı ispatıydı bu.

Kadın, kendisi için uzatıldığından emin olmasına hatta para verilmesini istemesine ve beklemesine rağmen şaşırılmış ve en büyük iyiliği görmüşçesine minnetle uzattığım parayı aldı.

A•KALEMLER

Çocuğun yüzündeki ifade ilk gördüğüm andaki halinden farksızdı ve hala birkaç adım geride beklemeye devam ediyordu. O an, evet tam o an kadından nefret ettim. Kadının, insanları muhtaç olduğuna inandırmak için bu kıyafetlerle sabah-tan akşama kadar sokaklarda gezdiğini, bu da yetmez gibi yanındaki çocuğu da bu işe alet ettiğini ve aslında ne kadar alçak olduğunu düşünerek ondan nefret ettim. Bu düşüncelerim için pişmanlık duymadım. Ne de olsa para verdim kadına... Birine yalnızca bir konuda yardım edince onun hayatını satın aldığını düşünüyordu insan ve her türlü düşüncemi hakkı sanıyordu.

Duraksamamın bedelini ödediğime göre artık yoluma devam edebilirdim. Bir ya da iki adım atmış olmalıyım, daha fazlası olamazdı. Ceketimden bedenime işleyen bir dokunuşla irkildim. Kadının birkaç adım ötesinde gölge gibi bekleyen, yüzünde hep aynı ifadeyi taşıyan çocuk... Yüzüne eklediği bir parça tebessümle kim bilir kaç gündür cebinde taşıdığı buruşmuş jelatinli şekeri uzatıyordu. Zorla tebessüm etmeye çalıştım. Çocuğun aşağılayıcı bakışları altında ezildim. Belki de öyle bakmadı, bilmiyorum. Ama ben, kendimi aşağılanmış hissettim.

Bütün düşüncelerim darmadağın olmuştu. Çocuğun gülümsemesi; üstünlüğümü, kadının muhtaçlığından duyduğum gizli hazzı, insanların gözündeki mütevazı kahramanlığımı kısaca tüm iyiliğimi almıştı benden... Annesinden gizli bir şey yaparken yakalanan çocuk gibiydim. Ne yapacağımı şaşırardım. Teşekkür etmek istedim ama yapamadım. Adımlarımı güçlükle atarak ağır ağır uzaklaştım oradan.

O anlamsız soru yankılanıyordu beynimin her köşesinde, tüm şiddetiyle: 'Neden? Ben, çocuğu gördüğüm ilk andan itibaren ona gülümsemedim, şefkat göstermedim, beş kuruş vermek için onca pazarlık yaptım. Peki, o neden

tanımadığı bir adama hem de hesapsızca bütün varlığını avuçlarıyla sunuyordu? Neden yapıyordu bunu neden?' Her hesabı ustalıklı yapan zihnim bunu hesaplayamıyordu.

Çocuğun uzattığı şekeri almadım, alamazdım... Buruşmuş jelatine sarılı sunulan o şey, şeker değil de insanlığımı sanki... Almadım, alamazdım...

Unutulan

Bi şiir vardı
Adını unuttum
İlki bir zaman diliminde
Anlatamadığım şarkılar arasında
Tarifsiz
Rüzgârın gün batımıyla kavgası
Saçlarının haykırışı
Bir şiir vardı
Tozlu gök kubbenin üzerinde
Sarmaşık duvarlarda
Anlamsız
Bir şiir vardı
Adı dilimin ucunda
Af edersiniz
Galiba
Siz
Siz de unuttunuz.

Kurtuluş ÇELEBİ

A•KALEMLER

Şiir Vakti Dergisinin Ekidir.

Sahibi : **S.TUNÇBİLEK**

G. Yayın Yönetmeni: **Selim TUNÇBİLEK**

Y. İşleri Müdürü: **Mehmet TUNÇBİLEK**

Adres : Gesi Cumhuriyet Mah. Çarşı Sokak Tunçbilek İş merkezi No:4/C Melikgazi - Kayseri

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

e-posta: akalemlerdersisi@gmail.com

Yıllık Abone : 60 TL.

Kurumsal Abone :100 TL.

Baskı : Geçit Ofset

Satış : www.epazardanal.com

